

Komisie Zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovania komisií Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

PRACOVNÝ NÁVRH

Správa

o plnení úloh vyplývajúcich z Akčného plánu Stratégie Bratislava SMART Region

Materiál bude prerokovaný v nasledovných komisiách:

Finančná komisia
Komisia európskych záležitostí, regionálnej spolupráce a cestovného ruchu

Zodpovedné:

Ing. Patrícia Mešťan, MA
riaditeľka
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Mgr. Barbora Lukáčová
riaditeľka Odboru stratégie, územného rozvoja
a riadenia projektov

Spracovatelia:

Ing. Matúš Krnčok
vedúci Inštitútu regionálnej politiky
Bratislavského kraja

Mgr. Katarína Jurinová
referentka Inštitútu regionálnej politiky
Bratislavského kraja

Bratislava
máj 2024

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č./2024

zo dňa 21. 06. 2024

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

A b e r i e n a v e d o m i e

Správu o plnení úloh vyplývajúcich z Akčného plánu Stratégie Bratislava SMART Region

B u k l a d á

riadiťke Úradu Bratislavského samosprávneho kraja:

B.1 realizovať Akčný plán Stratégie Bratislava SMART Region

Termín: priebežne

B.2 predkladať Zastupiteľstvu BSK Správu o plnení úloh vyplývajúcich z Akčného plánu Stratégie Bratislava SMART Region pravidelne raz za dva roky najneskôr v termíne k 30. júnu daného kalendárneho roka počnúc rokom 2024

Termín: pravidelne raz za dva roky

Dôvodová správa

V máji 2020 pristúpil Bratislavský samosprávny kraj (ďalej len „BSK“) k realizácii projektu „Smart región BSK“, ktorý je spolufinancovaný z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu v rámci programu Efektívna verejná správa. Dokument „**Stratégia Bratislava SMART Region**“ (ďalej len „SMART stratégia“) bol schválený Zastupiteľstvom BSK dňa **09.09.2022** Uznesením č. 524/2022. V rámci schváleného uznesenia vyplýva povinnosť predkladať Správu o plnení úloh vyplývajúcich z Akčného plánu SMART stratégie pravidelne raz za dva roky (najneskôr v termíne k 30. júnu daného kalendárneho roka počnúc rokom 2024).

SMART stratégia sa zaoberá **kontextom vykonávaných kompetencií Úradu BSK s ohľadom na aplikáciu prístupu SMART k jednotlivým oblastiam (udržateľná mobilita, životné prostredie, ľudské zdroje, sociálna inklúzia, governance)**.

Cieľ dokumentu spočíva vo vytvorení efektívne fungujúceho Úradu BSK, ktorý svojim občanom poskytuje adresné, dostupné a efektívne služby. Zároveň je jeho cieľom optimalizácia politík vo vybraných sektoroch za účelom dosiahnutia trvalo udržateľného rozvoja v zmysle SMART princípov. Stratégia Bratislava SMART Region je úvodnou fázou procesu implementácie SMART riešení v kraji a obsahuje návrhy SMART opatrení.

Dokument Bratislava SMART Region je členený na: analytickú, strategickú a vykonávaciu časť. V rámci analytickej časti sú identifikované hlavné výzvy a kľúčové dáta, ktoré sa stali východiskom pre vypracovanie tejto stratégie. Súčasťou analytickej časti sú aj realizované príklady dobrej praxe, v každej verejnej politike osobitne. Strategická časť navrhuje konkrétne opatrenia pre každú verejnú politiku, vrátane popisu opatrenia, zainteresovaných inštitúcií, ako aj cieľových skupín. Vykonávacia časť popisuje konkrétne postupy realizácie navrhovaných opatrení.

V rámci SMART stratégie bol realizovaný kvantitatívny výskum, pričom súčasťou stratégie sú aj výstupy z dotazníkového šetrenia, ktoré boli realizované elektronickou formou a určené ako podklad pre navrhované SMART riešenia Zeleného úradu BSK a Vytvorenia interaktívnej mapy. Dotazovanou skupinou v prípade Zeleného úradu BSK boli všetci zamestnanci Úradu BSK a v prípade Vytvorenia interaktívnej mapy boli oslovené organizačné zložky (odbory a oddelenia) Úradu BSK.

Dokument spracovala spoločnosť NOVACO spol. s r.o., v spolupráci s Inštitútom regionálnej politiky Bratislavského kraja, jednotlivými odbormi Úradu BSK a relevantnými sociálno-ekonomickými partnermi.

SMART stratégia má zadaný globálny cieľ, z ktorého vychádzajú jednotlivé návrhy opatrení. Tieto návrhy boli inšpirované na základe príkladov dobrej praxe.

Globálny cieľ SMART stratégie

Skvalitnenie života občanov kraja prostredníctvom optimalizácie procesov verejnej správy s využitím SMART princípov.

Správa o plnení úloh vyplývajúcich z Akčného plánu Stratégie Bratislava SMART Region

Udržateľná mobilita

Vybrané kľúčové výzvy:

- slabšia atraktivita verejnej dopravy (o. i. nedostatočné uplatňovanie Technických a prevádzkových štandardov IDS BK v praxi);
- malý podiel nízkoemisných dopravných prostriedkov vo VOD.

Opatrenia:

1. **„Regionálna dopravná autorita“** – posilnenie kompetencií spoločnosti BID vo vzťahu k riadeniu systému verejnej osobnej dopravy
2. **„Elektromobilita“** – návrh schémy zavedenia nových nabíjaciach staníc v areáloch zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK

Odpočet:

- **Založenie regionálnej dopravnej authority**
Dňa 01.01.2024 nadobudol účinnosť zákon 332/2023 Z. z. o verejnej osobnej doprave, ktorým sa zriaďuje Národná dopravná autorita (NADA) ako národný koordinátor verejnej osobnej dopravy. Je zriadený odborný orgán Rada objednávateľov, ktorej NADA predkladá návrhy na schválenie. Rada objednávateľov má deväť členov, troch zástupcov ministerstva dopravy, troch zástupcov Združenia samosprávnych krajov, dvoch zástupcov Únie miest Slovenska a jedného zástupcu Ministerstva financií. Za SK8 západné Slovensko má zástupcu BSK.
- **Budovanie inteligentných záchytných parkovísk**
BSK úzko spolupracuje a pomáha pri koordinácii projektov miest a obcí so zameraním na budovanie prestupných terminálov a záchytných parkovísk. BSK zorganizoval v spolupráci s Ministerstvom dopravy dva informačné semináre a poskytuje pravidelné konzultácie príprave projektov. V rámci Rady partnerstva boli v roku 2023 schválené tri projektové zámery na financovanie prostredníctvom Programu Slovensko 2021 – 2027.
- **Elektronické zastávkové tabule**
Zamestnanci spoločnosti BID spracovali prehľadný zoznam potrieb v rámci územia kraja vo vzťahu k osádzaniu elektronických tabúľ. Pôvodný zámer projektu sa rozšíril aj o osadenie e-ink tabletových cestovných poriadkov a revitalizáciu vybraných zastávok. Tento komplexný zámer bol odkonzultovaný so zástupcami Ministerstva dopravy. Predloženie projektového zámeru na schválenie zo strany Rady partnerstva sa predpokladá v priebehu 3. kvartálu 2024. Samotná realizácia sa očakáva v nasledujúcich dvoch rokoch.
- **Zavedenie systému e-ticketing**
Spoločnosť BID má od dodávateľa Mastercard spracovanú štúdiu na zavedenie E-Ticketingu v systéme IDS BK. Táto štúdia bola predstavená objednávateľom, teda BSK, Hlavnému mestu SR Bratislava a Ministerstvu dopravy SR. BSK podporuje

princíp v zmysle štúdie a má záujem o jeho zavedenie. Otázny ostáva postoj Hlavného mesta SR Bratislava. Aktuálne prebieha séria viacerých rokovaní.

- **Elektromobilita**

Hlavné mesto SR Bratislava má rozpracovaný projekt elektronabíjaciých staníc na území celého mesta. Tento projekt bol konzultovaný so zástupcami BSK. Mesto podalo žiadosť o nenávratný finančný príspevok z Plánu obnovy a odolnosti a aktuálne čakajú na rozhodnutie o schválení, prípadne neschválení.

Životné prostredie

Vybrané kľúčové výzvy:

- nedostatočné systematické opatrenia Úradu BSK zamerané na samotnú prevádzku (napr. ciele úspory energie a vody, využívanie kancelárskych potrieb s dlhou životnosťou, predchádzanie vzniku odpadu a recyklácia; a pod.), rovnako ako na oblasť verejného obstarávania a vzdelávania zamestnancov v danej oblasti;
- negatívne dôsledky klimatickej zmeny a znečistenia ovzdušia;
- stúpajúca energetická náročnosť verejných.

Opatrenia:

1. **„Zelený Úrad Bratislavského samosprávneho kraja“** – návrh zavádzania zelených opatrení (recyklácia, výmena osvetlenia a pod.) v rámci Úradu BSK
2. **„Nízkouhlíková stratégia Bratislavského samosprávneho kraja“** – návrh štruktúry strategického dokumentu k problematike produkcie a znižovania emisií v budovách Úradu BSK a organizáciách v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti

Odpočet:

- **Monitorovanie emisií a zavádzanie energetického manažmentu do objektov BSK**
Bolo vyhlásené verejné obstarávanie na systém automatizovaného zberu a evidencie údajov o spotrebe a nákladoch za energie. Zároveň prebieha každoročná inventúra emisií spojených s prevádzkou budov a vozového parku.
- **Zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov energie na celkovej potrebe energie v objektoch BSK**
Prebieha príprava podkladov na verejné obstarávanie projektovej dokumentácie fotovoltaických zdrojov, konkrétne na budovy Úradu BSK a DSS Rača. V rámci 14 projektov uchádzajúcich sa o NFP zo zdrojov Programu Slovensko v oblasti energetickej obnovy budov sú zahrnuté OZE menšieho rozsahu.
- **Pasportizácia zelene**
Aktuálne prebieha proces pasportizácie zelene v areáloch BSK. Doposiaľ prebehla pasportizácia 27 areálov, z toho 2 358 ks stromov a 2 207 m² krov a krovitých skupín. V rámci cestnej zelene bola spracovaná inventarizácia cesty II/503 Viničné-Senec (149 ks stromov) a terénne práce na ceste III_1046 Šenkvice-Blatné. Počas roka 2023 bolo realizovaných približne 10 obhliadok havarijných stavov v areáloch BSK.
- **Príprava projektových dokumentácií budov BSK v rámci zmeny klímy**
V rámci projektov uchádzajúcich sa o NFP zo zdrojov Programu Slovensko v oblasti energetickej obnovy budov sú zahrnuté mitigačné opatrenia. Projektová dokumentácia revitalizácie parkov Malinovo a Stupava zahŕňa adaptačné opatrenia na zmenu klímy.
- **Podpora separovania odpadov, ekologické čistiace prostriedky**
V rámci Úradu BSK bol zavedený triedený zber odpadu.
- **Zelené verejné obstarávanie, zelená kancelárska technika**
Prebehlo verejné obstarávanie zobrazovacej techniky s ekologickými špecifikáciami predmetu zákazky.

- **Lokálne zdroje potravín**

V rámci udalostí a podujatí Úradu BSK sa využíva občerstvenie zo zdrojov odborných SŠ, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja.

- **Ekocentrum Čunovo**

V apríli 2024 prebehlo otvorenie ekocentra pre odbornú verejnosť prostredníctvom konferencie zameranej na EVVO a udržateľný turizmus. V rámci kaštieľa je nainštalovaná interaktívna expozícia. Spustenie environmentálnych programov je naplánované od 01.06.2024.

- **Nízkouhlíková stratégia Bratislavského samosprávneho kraja**

Dokument nízkouhlíková stratégia (ďalej len „NuS“) bude zabezpečovať Regionálne centrum udržateľnej energetiky Bratislavského kraja zriadené z prostriedkov národného projektu z národného projektu v rámci Opatrenia 2.1.3 Podpora rozvoja regionálnej a lokálnej energetiky. Regionálne centrum bude zriadené Úradom Bratislavského samosprávneho kraja od 09/24. Hlavnou pracovnou náplňou regionálnych centier bude spracovanie energetických údajov naprieč sektormi v území svojej pôsobnosti, vypracovanie návrhu NuS pre daný región a pomoc pri implementácii. Súčasťou stratégie bude aj návrh kritérií udržateľného využívania obnoviteľných zdrojov v danom regióne, podnety a odporúčania k investičným zámerom, tvorbe projektových klastrov, príprave optimalizačných opatrení v oblasti energetickej efektívnosti a hodnotenie súladu pripravovaných projektov a zámerov v rámci regiónu, ktoré sa uchádzajú o verejnú podporu, s cieľmi schválenej NuS regiónu.

Ľudské zdroje

Vybrané kľúčové výzvy:

- nízka úroveň spolupráce a transferu poznatkov medzi strednými školami, akademickým a súkromným sektorom;
- nízka úroveň internacionalizácie prostredia vedy, výskumu a inovácií;
- slabé prepojenie systému vzdelávania na trh práce.

Opatrenia:

1. **„Inovačný klaster“** – platforma na prepájanie aktérov z rôznych sfér hospodárstva (verejnej, súkromnej, akademickej a pod.) za účelom zvyšovania inovačnej výkonnosti
2. **„Talent office“** – vytvorenie head-huntingového oddelenia na Úrade BSK a sieťovanie zamestnávateľov, žiakov a škôl na všetkých stupňoch vzdelávania

Odpočet:

Aktuálne prebieha príprava štúdie realizovateľnosti, ktorá pozostáva z vypracovania a overenia implementácie konceptu inovačného klastra. Hlavnou úlohou klastra bude pôsobiť nie len ako platforma pre spoluprácu, ale aj ako aktívny facilitátor inovácií, ktorý prispieva k ekonomickému rastu a zlepšeniu kvality života a hospodárskeho rastu v Bratislavskom kraji. Pre overenie hospodárnosti bol vykonaný prieskum trhu prostredníctvom identifikácie zrealizovaných zákaziek s obdobným predmetom plnenia. Opatrenia inovačného klastra sa budú zameriavať aj na aktivity zadané v SMART stratégii v časti venovanej „Talent office“. Daná platforma bude slúžiť jednak na identifikáciu a rozvoj talentovaných žiakov stredných škôl, vrátane prepájania podnikateľského sektora s talentovanými študentmi vysokých škôl.

Sociálna inklúzia

Vybrané kľúčové výzvy:

- zvýšené nároky na zabezpečenie sociálnych služieb v dôsledku enormného prírastku obyvateľov;
- nízka miera elektronizácie a digitalizácie v sociálnych službách;
- nedostatočná miera mapovania dopytu po sociálnych službách z pohľadu diagnóz a ochorení (štruktúra dopytu a dostupnosti sociálnych služieb v závislosti od zdravotného postihnutia sa vyvíja a mení) ;
- nedostatočná prehľadnosť možnosti výberu zariadení sociálnych služieb z jedného webového sídla, mapujúca všetky zariadenia sociálnych služieb bez ohľadu na ich právnu formu, s možnosťou priamej registrácie do zariadenia.

Opatrenia:

1. **„Softvérové riešenie poskytovaných služieb“** – informačný systém o sociálnych službách v rámci zariadení v správe BSK
2. **„Vytvorenie webovej platformy“** – interaktívna mapa sociálnych služieb v BSK na sprehľadnenie existujúcich zariadení sociálnych služieb v BSK
3. **„Digitalizácia dát z posudkovej činnosti“** – nástroj na zaznamenávanie a zhromažďovanie dát a ich ďalšiu analýzu

Odpočet:

- **Softvérové riešenie poskytovaných služieb**
Odbor sociálnych vecí pravidelne analyzuje a zbiera údaje pre vyhodnotenie optimálneho nastavenia realizácie informačného systému v zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK.
- **Vytvorenie webovej platformy**
V roku 2022 Odbor sociálnych vecí v spolupráci s Odborom územného plánu, GIS a životného prostredia a spoločnosti ArcGEO Information Systems spol. s r.o. pripravil podklady a následne vypracoval Mapu sociálnych služieb, ktorá predstavuje virtuálny prehľad všetkých sociálnych služieb v kraji a zároveň ponúka intuitívny spôsob vyhľadávania konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby alebo vyhľadávania sociálnej služby podľa životnej situácie, miesta poskytovania, či ďalších preferencií. Dáta sú pravidelne aktualizované. Mapa je k dispozícii na webovom sídle BSK:

[Sociálne služby | Mapový portál BSK \(bratislavskykraj.sk\)](https://www.bsk.sk/socialne-sluzby)

- **Digitalizácia dát z posudkovej činnosti**
Oddelenie posudkových činností postupne dopĺňa databázu vydaných rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu, ktoré budú v nasledujúcom období spracované do žiadanej štruktúry, pre potreby ďalšej analytickej práce.

Governance

Vybrané kľúčové výzvy:

- nedostatočná komunikácia a sprístupňovanie údajov na vývoj kľúčových tém a podporu výskumných aktivít medzi samosprávami v BSK, ako aj medzi štátnymi inštitúciami a ich organizáciami;
- podpora tímovej práce a kolaborácie zamestnancov Úradu BSK do on-line prostredia;
- neefektívne riadenie verejnej správy na princípe partnerstva a dát, vrátane strategického balíka elektronizácie a digitalizácie verejných služieb a podpory v oblasti zverejňovania „big data“;
- záverečné bakalárske a diplomové práce nereflektujú výzvy a potreby lokálnej a regionálnej samosprávy po aktuálne potrebných problematikách.

Opatrenia:

1. **„Vytvorenie edukačnej platformy best-practice“** – platforma na zdieľanie dobrých a zlých skúseností jednotlivých samospráv v rôznych verejných politikách
2. **„Vytvorenie interaktívnej pojmovej mapy“** – pojmová mapa prenosu dát a kontaktov na oddeleniach relevantných inštitúcií
3. **„Vytvorenie portálu výskumných otázok“** – portál na zverejňovanie problémových aspektov kraja vo forme výskumných otázok pre študentov vysokých škôl

Odpočet:

Prebiehajú interné diskusie so zodpovednými útvarmi ohľadom nastavenia fungovania dátovej reformy, politiky a komunikačnej platformy. Vypracovanie zámeru sa predpokladá v 3.Q. 2024.